

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
(ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ)

ΟΜΑΔΑ Β

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται:

α. να παρουσιάσετε τις επιπτώσεις της κρίσης του 1932 στην οικονομία της Ελλάδας

(μονάδες 13)

β. να παρουσιάσετε τη μέθοδο διακανονισμού «κλήριγκ» και τις επιπτώσεις που είχε η εφαρμογή της στην ελληνική οικονομία.

(μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η διεθνής οικονομική κρίση του 1929-1932 είχε στην Ελλάδα δύο σοβαρές συνέπειες, τη μείωση των εξαγωγών μετά το 1931 και τη διακοπή της διεθνούς κίνησης κεφαλαίων. Ο καπνός και η σταφίδα, που μαζί αποτελούσαν το 60-70 % των ελληνικών εξαγωγών, υπήρξαν τα μεγάλα θύματα της κρίσης. Οι επιπτώσεις της μείωσης των τιμών των δύο αυτών προϊόντων στους καπνεργάτες και τους αγρότες ήταν καταλυτικές για τις πολιτικές εξελίξεις. Αρχικά, η αντίστοιχη πτώση στις τιμές των εισαγόμενων προϊόντων διατήρησε μια ισορροπία στα ελλείματα του εμπορικού ισοζυγίου, αλλά η εξάρτηση της ελληνικής οικονομίας από την εισαγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών σταδιακά διόγκωσε τα ελλείματα.[...] Με την κατάρρευση του διεθνούς εμπορίου και των κεφαλαιαγορών, η κυβέρνηση αναγκάστηκε να ασκήσει πολιτική αυτάρκειας, επιβάλλοντας δασμούς στα εισαγόμενα προϊόντα και ενισχύοντας την εσωτερική αγορά.

Βερέμης Θ.– Κολιόπουλος, Γ., *Ελλάς. Η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2006.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η μέθοδος «κλήριγκ» αποφεύγει σε μεγάλο βαθμό την παρεμβολή του συναλλάγματος και γι' αυτό συγκρίνεται με τις πρωτόγονες μορφές των ανταλλαγών. Με τον μηχανισμό αυτό, κάθε χώρα εξωθείται να μην εισάγει προϊόντα άλλης, παρά μόνο υπό τον όρο ότι και αυτή η τελευταία δέχεται να εισαγάγει σε αντιστάθμιση προϊόντα ίσης αξίας της πρώτης[...]. Το πλεονέκτημα της μεθόδου αυτής ήταν ότι στηριζόταν σε συμφωνίες ολιγόμηνης διάρκειας, ανανεώσιμες, πράγμα που έδινε στον μηχανισμό αυτόν μια ιδιαίτερη ευκαμψία και ικανότητα προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες[...]. Η οργάνωση του εξωτερικού εμπορίου με επίκεντρο το κράτος είχε μίαν ακόμη αξιοσημείωτη επίπτωση: παρακίνησε τους εμπόρους να οργανωθούν σε ενώσεις εισαγωγέων και εξαγωγέων, με την κρατική αιγίδα και κατοχύρωση.

Βεργόπουλος, Κ., «Η ελληνική οικονομία από το 1926 ως το 1935. Η νέα εμπορική πολιτική.», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1980, σ. 341. (διασκευή)